[2024] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 810: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 656

ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ

(ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 2024 ਦੀ 20768-20770)

28 ਅਗਸਤ 2024

[ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਧੂਲੀਆ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬੀ.ਐੱਡ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 – ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ – ਬੀ.ਐੱਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ – ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐੱਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਬੀ.ਐੱਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ – ਹਾਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ – ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਮੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ - ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਬੀ.ਐੱਡ. ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 08.04.2024 ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ 'ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 11.08.2023

ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 11.08.2023 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ 'ਲਾਭ' ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ – ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜੋ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ – ਉਹ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2019 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(II) ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਯੋਗਤਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਨਾਲ ਹੀ, ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ - ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਡਰ) ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਿਯਮ, 2019 [ਪੈਰਾ 10-13]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [2023] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 167: **2023 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 704 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।**

ਕਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009; ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਡਰ) ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਿਯਮ, 2019

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਪੋਸਟ; ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ; ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ; ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ; ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਕੇਸ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2024 ਦਾ 20768-20770

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.04.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ 2023 ਦੇ WPS ਨੰਬਰ 3541, 5788 ਅਤੇ 7344 ਵਿੱਚ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 10295, 20777-20779, 20776, 13756, 20811 ਅਤੇ 20812 ਆਫ਼ 2024 ਦੇ ਨਾਲ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀਆਂ

ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਅਪੂਰਵ ਕੁਰੁਪ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾਰੀ, ਸੰਜੇ ਹੇਗੜੇ, ਰਵਿੰਦਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਗੋਪਾਲ ਸ਼ੰਕਰਨਰਾਇਣਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਯੂ.ਕੇ.ਉਨਿਆਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰਜੁਨ ਡੀ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਕਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਆਕਾਸ਼ ਨੰਦੋਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸ਼ੇਖਰ ਝਾਅ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਠਾਕੁਰ, ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਝਾਅ, ਅਰਚਿਤ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਕਸੈਨਾ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏਰਿਕਾ ਯਾਗਨਿਕ, ਦੀਵਾ ਕਾਂਤ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਅਭਿਜੀਤ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੈਸ਼ੀਨਾ ਅਫਰੀਨ ਅਲੀ, ਅੰਸ਼ੁਮਨ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨਿਕੇਤ ਸਿੰਘ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਾਂਗਨਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਨਿਆ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਾਤੀ ਦੂਬੇ, ਈਸ਼ਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਆ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੇਲੀਨਾ ਰਾਜ ਮੇਵਤੀ, ਪੀ ਐਸ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਅਮਿਤ ਪਵਨ, ਹਸਨ ਜ਼ੁਬੈਰ ਵਾਰਿਸ, ਸੁਚਿਤ ਰਾਵਤ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼ੇਰਸਥਾ, ਮਨਦੀਪ ਕਾਲੜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਸ਼ਨਾ ਸਤਪਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿਤਰਾਂਗਦਾ ਸਿੰਘ, ਯਸ਼ਸ ਜੇ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿਨਹਾ, ਚੰਦਰਤਨਯ ਚੌਬੇ, ਰਿਸ਼ੀ ਕੇ ਅਵਸਥੀ, ਪੀਯੂਸ਼ ਵਤਸਾ, ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਪੁਨੀਤ ਵਿਨੈ, ਰਾਹੁਲ ਰਾਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਅੰਕਿਤ, ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਡੀ.ਕੇ.ਗਰਗ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਗਰਗ, ਧਨੰਜੈ ਗਰਗ, ਅਕਸ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਆਦੇਸ਼

1. ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [1] (11.08.2023 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 25.11.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ (ਭਾਵ, ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਡੀ.ਐਲ.ਐੱਡ. (ਭਾਵ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ) ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. (ਭਾਵ, ਬੈਚਲਰ ਇਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ), ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

---

1 [2023] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 167 : 2023 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 704

2.ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਫਾਰ ਟੀਚਰਜ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "**ਐੱਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ**" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 28.06.2018, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 11.08.2023 ਦੇ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮਿਤੀ 28.06.2018 ਦੀ ਐੱਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰਾ) ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ 11.08.2023 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਆਦਿ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੀ.ਐੱਡ. ਸੀ। ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਹਾਲੀਆ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਾਨੀ 11.08.2023 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਣੇ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਰਾਬਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਭਾਵੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 11.08.2023 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ 08.04.2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 11 ਅਗਸਤ, 2023 ਨੂੰ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ ਵੈਧ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ

ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 11 ਅਗਸਤ, 2023 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ।

....

ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਨੈਕਾਰ ਰਾਜ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੰਚਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

ਸਾਡੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 08.04.2024 ਨੂੰ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਾਰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 02.04.2024 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

5. ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੀ.ਐੱਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਸਤੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ 11.08.2023 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ 08.04.2024 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

6. ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਡਰ) ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਿਯਮ, 2019 ("**2019 ਨਿਯਮ**") ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

7. ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 21.08.2023 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5068 (ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਅਨ) ਵਿੱਚ 11.08.2023 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ 'ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬੀ.ਐੱਡ. ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 29.08.2023 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਕਿ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਹੁਣ 21.08.2023 ਦੇ ਐਡ-ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 2023 ਦੇ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 5068 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 21.08.2023 ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣਗੀਆਂਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 5788 ਆਫ 2023 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਧਾਰਕਾਂ (ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 02.04.2024 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ (ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ) ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖਿੜਕੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਸੀ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਐੱਡ. ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - 2019 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ - ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਬੀ.ਐੱਡ. ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ 2019 ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਸਥਿਤੀ ਸੀ) ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵੀ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾ ਮੰਗਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੀ.ਐੱਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀ.ਐੱਡ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੀ.ਐੱਡ. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ "ਯੋਗਤਾ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ

ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਬਸ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਬੀ.ਐੱਡ. ਇਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 08.04.2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਉਪਰਾ)** ਵਿੱਚ 11.08.2023 ਦੇ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 11.08.2023 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। 11.08.2023 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜੋ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਟ-ਆਫ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਉਹ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਅਸੀਂ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ 2019 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 (II) ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਨਿਯਮ 8 (II): ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ – ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਅਨੁਸੂਚੀ III ਦੇ ਕਾਲਮ (5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮੁਫ਼ਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2009 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਨੁਸੂਚੀ III ਦੇ ਕਾਲਮ 5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ । ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਅਨੁਸੂਚੀ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"ਏ) ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ 2-ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਜਾਂ

ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 45% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਐਨਸੀਟੀਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ) ਨਿਯਮ, 2002

ਜਾਂ

ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ 4-ਸਾਲਾ ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਬੀ.ਈ.ਐਲ.ਐੱਡ.)

ਜਾਂ

ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ) ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 2-ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ)

ਜਾਂ

ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਤੇ 2-ਸਾਲਾ ਡਿਪਲੋਮਾ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਜਾਂ

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ. ਯੋਗਤਾ (ਐਨਸੀਟੀਈ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ) ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਕਲਾਸ 1 ਤੋਂ 5 ਲਈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ NCTE ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ 6-ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ

(ਅ) ਅਧਿਆਪਕ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (TET) ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ NCTE ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ`ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂਨਿਯਮ 8(II) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਬੀ.ਐਡ. ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਬਾਰਾ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ. ਦੀ 28.06.2018 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵ ਦੁਆਰਾ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਯੋਗਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਬੀ.ਐਡ. ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

12. ਦਰਅਸਲ, ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ.ਈ ਦਾ 04.09.2023 ਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ **(ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੀ.ਐਡ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ।

14. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)